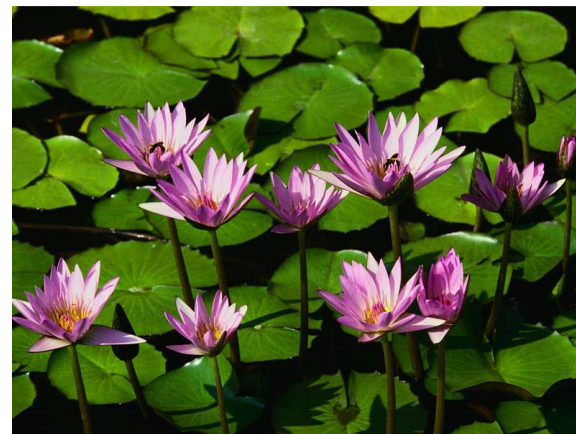

Prosjekt: Avsetning av biorest til landbruket

Av Christine Hvitsand,
Telemarksforsking

SLF-seminar om
klimaprogrammet 16. januar 2012

Bakgrunn og utfordringer

- Biorest inneholder verdifulle næringsstoffer som landbruket kan nyttiggjøre.
- Ressurser i bioresten går til spille i renseanlegg.
- Klimaeffekten av biogassanlegg når bioresten ikke benyttes er uklar.
- Landbruk og avfallsbransje har liten tradisjon for samarbeid.
- Behov for utvikling av dialog og samarbeid mellom landbruket, avfallsaktørene og myndighetene.
- Behov for å finne praktiske løsninger for lager, transport og spredning av biorest, samt diskutere kostnadsfordeling knyttet til dette.

Om prosjektet

- Finansiert av Statens landbruksforvaltning og tre biogassanlegg: IATA, HRA og Ecopro.
- **Hensikt: Fremme nyttiggjøring av flytende biorest i landbruket**
- Praksis og erfaringer fra arbeidet med ”biogjødsel” i Sverige har blitt studert.
- Prosjektet har bidratt til å starte dialog mellom biogassanlegg, Mattilsynet og landbruksmiljøet lokalt om bruk av biorest.
- Samarbeidet med de tre norske anleggene har gitt nyttig kunnskap om muligheter og barrierer knyttet til å ta i bruk bioresten.
- Prosjektet viser forslag til framgangsmåte for å sikre avsetning av biorest.

Sverige

- Anlegg og gårdsbruk er generelt større enn i Norge.
- Mange anlegg behandler slakteriavfall og husdyrgjødsel sammen med våtorganisk avfall, behandling av slam skjer i separate linjer.
- Anleggene har i de fleste tilfeller ingen avvanning av restproduktet, og ”biogjødselen” benyttes direkte fra råtnetanken.
- Anleggene har levert biogjødsel til landbruket i 10–15 år, helt fra oppstarten av de første anleggene.
- Anleggene har buffertanker og satellittlagre hos eller i nærheten av mottakerbønder – bekostes i hovedsak av anlegget.
- Det benyttes egne transportentreprenører til distribusjon av biogjødsel – bekostes i hovedsak av anlegget.
- Spredning med utstyr for husdyrgjødsel – bekostes i hovedsak av gårdbruker.
- I avtalene mellom anlegg og gårdbruker ligger det ofte inne en betaling for næringsstoffene i biogjødselen

Suksessfaktorer for avsetning av biogjødsel

Samarbeid med landbruket

- Kommunikasjon med landbruket og aktuelle mottakere fra et tidlig stadium
- Landbruksfaglig kompetanse hos anleggene gjør kommunikasjonen med landbruket smidig og har stor betydning for samarbeidet

Planlegging og investering i nødvendig infrastruktur

- Anleggene eier eller leier lagerkapasitet slik at biogjødsel kan samles opp fram mot spredesesongen
- Anleggene benytter fleksible transportører, ofte med landbruksfaglig kompetanse og et bredt nettverk
- Rørledning for distribusjon beskrives som en god løsning

Sertifiseringssystem for biogjødsel – SPCR 120

- Har hatt stor betydning for tilliten til produktet

Norge

Hos det enkelte anlegg:

- Økt egen kompetanse om biorest – prosjektsamling med Bioforsk
- Oppstart av dialog med landbruket – landbruksforvaltning, organisasjoner, enkeltbønder, Norsk Landbruksrådgivning
- Dialog med Mattilsynet om registrering av gjødselvarer

Utfordring: det store volumet!

Bildet: Eng gjødslet med uavvannet biorest fra IATA sitt anlegg i Treungen.
(Reportasje i Nationen 3.6.2009)

Utfordringer,

og derav indikasjoner for det videre arbeidet med bioest:

Anleggene

- Ha dialog med landbruket og transportør
- Vurdere om det er behov for å øke egen kompetanse på landbruk
- Besørge lagerkapasitet tilsvarende 8-10 måneders produksjon

Landbruket

- Er positive til å bruke bioest, men bør være villig til å betale for gjødselverdien

Myndighetene

- Mattilsynet: Iverksette ny tilpasset gjødselvereforskrift og samordne sine aktiviteter knyttet til bioest
- Generelt legge bedre til rette for bruk av bioest gjennom rammebetingelser og økonomiske ordninger, samhandling, forskning og utvikling

Takk for oppmerksomheten!

Christine Hvitsand